

Vondelingenkamers gedoogd

Van onze verslaggever
Bart Dirks

PAPENDRECHT Groningen en Papendrecht zijn tegen de komst van vondelingenkamers, maar treden er voorlopig niet tegen op. In de kamers van particuliere woningen kunnen vrouwen na een ongewenste zwangerschap anoniem hun kind achterlaten.

Morgen opent de eerste vondelingenkamer in Papendrecht, later deze maand volgt Groningen. In 2015 komen er kamers in Amsterdam en Utrecht. 'Wij staan de vondelingenkamer formeel niet toe', aldus een zegsman van de gemeente Papendrecht. 'Het is strafbaar kinderen te vondeling te leggen. Kinderen hebben het recht om te weten wie hun ouders zijn.'

Het Groningse college van B en W deelt dat standpunt. 'Wij leggen het ac-

cent op preventie, om vrouwen die ongewenst zwanger zijn zo goed mogelijk te helpen. Huisartsen, gynaecologen en het Centrum voor Jeugd en Gezin hebben hun voelsprietten uitstaan.'

De vondelingenkamers zijn van de Stichting Beschermd Wieg. Initiatiefneemster Barbara Muller wil vrouwen helpen die niet naar de reguliere hulpverlening durven te gaan. 'Wij bereiken een groep waarvan de politiek hardnekkig volhoudt dat die niet bestaat.'

Gemeenten zien weinig mogelijkheden om de kamers te sluiten. 'Daar zijn geen juridische gronden voor', aldus Groningen. Papendrecht benadrukt dat 'opzettelijke uitlokking' van te vondeling leggen strafbaar is. Ze wachten op een oordeel van staatssecretaris Teeven (Justitie). De Raad voor Strafrechttoepassing en Jeugdbescherming (RSJ) noemt de kamers in een advies aan hem 'geen toereikende oplossing, niet voor het kind en niet voor de moe-

der', maar vindt een wettelijk verbod niet noodzakelijk. 'Jaarlijks zijn er slechts enkele vrouwen die hun kind ergens (anoniem) achterlaten.'

Als Teeven toch kiest voor een wettelijk verbod, dan pleit de RSJ ervoor geen strafrechtelijke benadering te kiezen. 'Het nodeloos criminaliseren van partijen met goede bedoelingen moet worden voorkomen.'

Wettelijk zijn er in Nederland geen mogelijkheden anoniem een kind af te staan, zoals de vondelingenkamers willen faciliteren. Wel is het nu toegestaan om na een bevalling een kind af te staan onder geheimhouding. Een moeder kan voor de buitenwereld anoniem bevallen en toch hulp krijgen. Voor het kind garandeert dat toegang tot zijn of haar afstammingsgegevens.

Interview Barbara Muller, oprichter vondelingenkamers

'Kind op een veilige plek te vondeling leggen is een daad van liefde en zorg'

Morgen opent de eerste vondelingenkamer in Nederland.

Niet ideaal voor vrouwen die hun kind niet kunnen opvoeden, erkent Barbara Muller. Maar misschien nu wel het best mogelijke.

Maureen Davis -- psychosociale begeleiding & coachingstrajecten
Weissenbruchstraat 38-A • 2596 GJ Den Haag • 070 3240006
0619 387 939 • post@maureendavis.nl • www.maureendavis.nl

Van onze verslaggever
Bart Dirks

Een ledikantje op de be-
gane grond van een ge-
woon woonhuis in
Papendrecht. Hier kan
een moeder vanaf
dinsdag 2 september
anoniem haar baby te
vondeling leggen -
wettelijk gezien een strafbare daad.
Het is de eerste vondelingenkamer in
Nederland.

'Het is absoluut geen charmante
oplossing', erkent Barbara Muller
(42), zelf niet de bewoonster, maar de
initiatiefneemster van Stichting Be-
schermde Wieg. Na Papendrecht wil
de stichting vondelingenkamers ope-
nen bij particulieren in Groningen
(eind september) en Utrecht en Am-
sterdam (2015). 'Het is altijd beter dan
dat een baby na een ongewenste
zwangerschap wordt gedood of ach-
tergelaten op een onveilige plek.'

Vrouwen kunnen toch al terecht bij FIOM, de specialist voor onge- wenste zwangerschap en afstem- mingsvragen?

'FIOM is een prettige, veilige organisa-
tie, maar sommige vrouwen zijn
doodsbang voor de officiële hulpver-
lening. Ze durven, kunnen of willen
er niet heen. Vanwege incest, vrees
voor eerwraak, een vrouw die onge-
wenst zwanger raakte nadat ze zelf
een jeugd lang van het ene tehuis
naar het andere is gesleept: ik heb het
allemaal gehoord. Al zit FIOM op de
hoek van elke straat, dan nog zijn er
vrouwen die ze niet bereiken.'

Er wordt slechts één vondeling per een tot twee jaar gevonden. Hoe nodig zijn deze kamers?

'Iedereen vergeet de gemiddeld zes
dode kindjes per jaar. Het babylijkje
in Eindhoven, maart dit jaar. Een lijkje
in Rotterdam, juli 2013. Daarnaast is
er een *dark number*, de factor x: hoe-
veel kinderen worden kort na hun ge-
boorte gedood, in de kliko gegooid en
noot meer gevonden? Niemand weet
het. Als we het leven kunnen redden
van één kind, dan heeft het al zin.'

Te vondeling leggen is strafbaar.

'Klopt, je ontleemt het kind het recht
te weten van wie hij of zij afstamt. De
moeder kan maximaal 4,5 jaar cel en
19.500 euro boete krijgen. Vrouwen
weten dat, maar ze zijn radeloos. Het
te vondeling leggen op een veilige
plek vergt moed. Het is een daad van
liefde en zorg. Wij bereiken een groep
waarvan politiek Den Haag hardnek-
tig volhoudt dat ze niet bestaat.'

Hoe werkt de vondelingkamer?

'Een moeder gaat naar de kamer; de
buitendeur is niet op slot. Binnen kan
ze op een bel drukken. Dan is er bin-
nen vijf minuten iemand om te hel-
pen. Ze kan ook het kindje in de wieg
leggen, een enveloppe meenemen die
klaarligt en vertrekken. In de brief
staat in zeven talen uitleg. Dat ze zelf
hulp kan krijgen. Dat ze altijd op haar
beslissing kan terugkomen. Dat het
belangrijk is dat een kind wel weet
wie de moeder is. In de enveloppe zit

ook een puzzelstukje, het tweede
stukje blijft bij ons. Dat kan later de
eerste stap naar identificatie zijn.'

Blijft het kind ook hier?

'Nee. Als de vrouw vertrekt, wordt de
buitendeur automatisch vergren-
deld. Dat hebben we technisch uitge-
werkt met een beveiligingsbedrijf.'

Een netwerkje van mensen krijgt een
seintje via een app. Via een camera die
alleen gericht is op het gezicht van
het kind, kunnen we zien of het loos
alarm is.

'De baby gaat direct naar een arts
voor medische controle. Bureau
Jeugdzorg wordt ingeschakeld. De
burgemeester moet aangifte doen en

het kind een naam geven. Dan wordt
het opgenomen in een pleeggezin.'

Papendrecht en Groningen zijn niet blij met uw initiatief, de Raad voor de Strafrechttoepassing en Jeugdbescherming (RSJ) vindt het 'geen toereikende oplossing'.

'De Raad voor Strafrechttoepassing

Hoeveel kinderen komen er kort na hun geboorte dood in de kliko terecht en worden nooit meer gevonden?

en Jeugdbescherming schreef een
mooi, genuanceerd advies. De RSJ
vindt een wettelijk verbod op vonde-
lingenkamers niet noodzakelijk. Let-
terlijk schrijven de raadsleden dat het
nodeloos criminaliseren van partijen
met goede bedoelingen moet worden
voorkomen. Dat lost de problemen
van vrouwen die een kind te vonde-
ling willen leggen niet op. In Frank-
rijk en België zijn vondelingenka-
mers ook niet verboden.'

Wat is wel een ideale oplossing?

'In Duitsland en België kun je ano-
niem bevallen. Dat hebben vijfhon-
derd vrouwen gedaan. Uiteindelijk
ging 51 procent van die vrouwen toch
met de baby naar huis. Van de andere
49 procent liet 98 procent persoon-
lijke gegevens achter.'

U bent ook initiatiefnemer van het Babyhuis in Dordrecht, waar kinderen worden opgevangen als ouders het even niet meer aan kunnen. Wat is uw persoonlijke drijfveer?

'Zelf heb ik een gelukkig gezin met
twee dochters. Ik werd zwanger van
Eva door de pil heen. Ik wilde geen
kinderen, ik dacht dat ik absoluut
geen goede moeder zou worden.
Feline was een huilbaby. Na tien sla-
peloze weken dacht ik: als ik niet bij
zinnen was, stond ik nu niet voor me-
zelf in. Niet iedereen heeft een net-
werk van grootouders en
vriendinnen.'

Maureen Davis -- psychosociale begeleiding & coachingstrajecten

Weissenbruchstraat 38-A • 2596 GJ Den Haag • 070 3240006

0619 387 939 • post@maureendavis.nl • www.maureendavis.nl

'Het Babyhuis helpt ouders die zich pedagogisch onmachtig voelen en bang zijn bij de reguliere hulpverlening de zeggenschap over hun kind te verliezen. We werken nauw samen met het Leger des Heils en het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling. Ik heb anderhalf jaar bij de Raad voor de Kinderbescherming gewerkt. Ik zag hoe kinderen uit huis werden geplaatst, broertjes en zusjes werden als puppy's uit elkaar gehaald. Ik heb ontslag genomen.

'Ik kom altijd op voor kinderen die gepest worden. Nog steeds spring ik er zonder nadenken tussenin als ik een ruzie zie. Dan kook ik. Op mijn 6de zei ik al: ik wil in een weeshuis in Afrika werken.'

Barbara Muller, *Kind zonder stem* (House of Books, 19,95 euro). Dinsdag opent een hulplijn: 085-4017955. beschermde.wieg.nl

Barbara Muller bij de vondelingenkamer in Papendrecht, die morgen in gebruik wordt genomen. 'Als we het leven kunnen redden van slechts één kind heeft het al zin.'

Foto Marcel van den Bergh / de Volkskrant